XXXI. évfolyam. 113. szám. Kedd, 1899. junius 13.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy hóra . . . 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmü s többször hirdetések alku szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beigtatásért 30 kr

A vég felé.

Tanuló ifjaink mondják: az iskolai év vége közel van.

Egy év költségei és szorgalma jutalmát megszerezték, megis nyerték a jeles bizonyitványnyal és felsőbb osztályba előléptetéssel. Egy év idő- és pénztékozlását, amelybe többnyire belekapaszkodik a kötelességmulasztás, elhanyagolás — büntetését is megkapták elfordithatlanul a rosz osztályzattal, a roszul végzett év megismételtetésével.

Ez utóbbi megalázója az elbizakodottságnak, de felháboritója a szünidei békés nyugalom és élvezetnek is. Mert habár a szülők vágyva várják a 10 havi szorgalmi idő bevégzett eredményének jegyeivel az ő büszkeségöket — a szakpályára készülő fiut, mostanság már leányt is, aki azon uton van, hogy nemcsak magának szerezze meg a szakkészültség által a magasb életpályára való képesitést, mint biztositékot; hanem a családfenntartás sokféle kellékei beszerzése közt, — különösen a sokszor erejöket haladó tanittatás költségeiben kimerült és elgyengült öregjének, vagy öregjeinek — a viszontszolgáltatás legnemesebb fajtája, a szülékről való gondoskodás gyermeki kötelességének teljesitésével nyugalmas bóldog vénséget biztositson: — nem szégyenkezve áll e meg, midőn a viszontlátás örömrohama csilapult és az eredményről a bizonyitvány, vagy az index bemutatásával be kell számolnia — a szülők szemrehányó tekintete s azon keserü megjegyzések előtt: bóldogtalan . . . elvesztettél egy évet életedből, de számtalan többet a mi reményünkből, amelyet ápoltunk, de amelyet te tönkre tettél!

Ó azok a gondatlan vig órák, dorbézoló alkalmak vezetnek a kétségbeejtő viszonyokba, amelyeknek bünös mámorában, ifjuságunk sokjai nemcsak a magasabb czélra kért vagy küldött pénzt fecsérlik el és még a szülők terhére csinálnak adósságot is, hanem megfojtják a tanuló legtermészetesebb kötelesség érzetét: az előadásokon megjelenést, a figyelmes odaadással hallgatást, a kellő tanulmányozást, amelyekben előkészülnek az 5-ös számu osztályzatokra, azokra a külsőleg tetszetős indexekre, amelyek benső tartalmával még a leggondatlanabb is szégyenkezik s a lelkiismeret vádlása alatt, reszketve áll meg — a számonkérő szülék vagy gyám előtt.

És — tartózkodva mondjuk — de nem hallgathatjuk el, hogy magok a szülők vagy gyámok sem mentek, hogy részök van sokszor, a tanuló év rosz kimenetelében. Adják, küldik a pénzt, — anélkül, hogy vizsgálnák miért. Elmulasztják az alapos és minél többször való közvetlen megfigyelését az otthontól távol levő gyermekeiknek. Nem elég ebben, a tanárok által megküldött évharmadi jegyzék, vagy a még évközben nem is látott index. Magoknak a szülőknek be — be kell tekinteniök a csábitó alkalmakkal gazdag városban élő gyermekeikhez . . . és a már képességökkel, jellemökkel, igyekvésökkel tisztában levő, felvilágositással és utasitással szolgálható tanárokhoz . . . a lehető ellenőrzést gyakorolni kell, mert a mai nagyon humánus és szabad tanulói élet csak annak való, aki ugy volt növelve, vezetve már otthon, hogy magára maradhat s önmagától is tud élni azzal. A legtöbb azonban nem nélkülözheti a gondos ellenőrzést sőt a kézenfogva vezetést sem, mert még bajuszos korában is — lágy viaszhoz hasonló gyermek, aki körzete benyomásainak ellentállás nélkül enged; s annak megfigyelése, hogy milyen az a körzet — komoly feladatukat értő és érző szülők előtt nem lehet közönyös.

Nem szolgálunk — bár a mindennapi életben megfigyelt esetekből könnyen szolgálhatnánk, még nagyon megdöbbentő példákkal is; amikor az istentől nyert legnagyobb tehetségü ifju is tönkre megy a szülői kellő ellenőrzés és ahoz való hatás hiányában.

Szivből óhajtjuk, hogy az ily esetek ritkuljanak, sőt egészen is kivesszenek

Urkocsisok.

— A Debreszen tárczája.

Urkocsis. Szinte elmélázok ezen a szón. Kiveszőben van a fajtája — és ma, a gőz és villám korszakában maholnap hirmondó sem marad belőle. Igaz, hogy a lótartó gentry istállóiból is mindjobban tünedezik eleink kiegészitő része, a hü paripa. Biczikli-háton karikáz be, poros aktákat körmöl a törökatárverő ősök konczipista unokája. Nagy virtus volt pedig hajdan, jó urkocsisnak lenni. Legendakör formálódott az ilyen gavallér köré és nem is volt igazán ünnepelt lány az, a kit a lakodalom után nem ilyen urkocsis röpitett haza a szerelmes uj fészekbe. Csak ugy csengett-bongott ilyenkor a rezes szerszám sok apró csöngettyüje, mintha azok is nászi harmóniában egyesültek volna és föl-fölkapta a szellő az ostorhegyes füle mellé kötött habos selyemkendőt.

Az ilyen kendőt aztán a menyasszonyt vivő urkocsisnak ajándékozta az uj menyecske és volt Zemplénvármegyének egy nemes ura, a ki szobáit csupa ilyen selyemkendővel kárpitoztattta ki. Meg is vénült a menyasszonyvivésben, — de maga sohasem nősült meg. A ranki fürdőben aztán mesélgette vigan, sima arczu, szép fiuknak, hogy is volt az, mikor ő mint menyasszonyt, a mamájukat vitte Kazsuba Migléczre, meg Szacsurba, hová . . . Sándor Móriczot, meg kor- és versenytársát, Vay Józsefet leszámitva, temérdek urkocsis akadt még az utólsó évtizedek alatt is. Hires volt Dőry János, mindenkinek Jankó bátyja, a ki akkora helyen megtudott fordulni a négyesével mint egy kiteritett zsebkendő.

Dőry sógora volt Schmerlingnek, a mindenható miniszternek, de a régi 48-as hon véd, meg az osztrák államférfi nem igen szivelhették egymást. Mindamellett lejött Schmerling Dőry tolnamegyei birtokára és ilyenkor János bátyánk, igazi magyar urhoz illően, sohasem sértette meg az ősi vendégjogot.

Történt egy alkalomma', hogy Schmerling megint lejött Tolnába és megszállt a sógora kastélyában. Pipaszó, nyájas beszéd, hozzá egy-egy pohárka finom szegzárdi mellett repültek az órák és a magas kamásliju, hüvös diplomata egészen nekimelegedett. — Végre kijelentette Schmerling, hogy Jankónál nincs derekasabb ember a széles geográfiai fogalomban, — nem volt meg akkor Magyarország — hogy ő biz kinevezi beamternek.

— Engem ugyan nem, — pattogott jobbaházi Dőry János és rögtön megvillant a terv fejében, hogy magára haragitja a sógorat.

A bő ebéd után setakocsizast proponált, a mire csakhamar ráállt a miniszter. Legszebb négy lovát fogatta be s mintha a lábuk nem is érte volna a földet, mesebeli repülés volt a menésük. A gazdájuk váltig bontogatta azért a selyem suhogót és minden eresztékében ropogott a sárga sandlaufer, a hogy vitte az a négy táltos.

Schmerling egy kicsit már szédülni is érezte a fejét — biztatta Jánost, fordulnának meg.

— Ember kezébe van a gyeplő — vágta azonban vissza büszkén a nemes ur.

Egyszer aztán, egy nagy kanyarodónál, ugy neki farolt a sandlaufer egy kőrakásnak, hogy recsegve, ropogva borult fel, a szerszám dirib-darabra szakadt és kimarjult kézzel jajgatott az excellenciás ur a szép, fehér tolnai uton. Szakramentezett is irgalmatlanul. Hogy miért nem a kocsissal hajtatott inkább János, meg hogy még dicsekedni is mert, hogy ember kezében van a gyeplő!

Néhai való jó Döry János pedig a legnagyobb flegmával nézte a toporzékoló sógort, foghegyről csak ennyit mondott:

— Igen ám, de nem vittem embert, csak németet . . .

Schmerling ugy megharagudott ezért a vastag gorombaságért, hogy még aznap ott hagyta Dőryt, örökre lemondva protegálásáról.

Igy beszélte el János bátyánk, hogy szabadult meg a beamterségtől akkor, mikor már a Styrum-Limburg-féle alapitvány menedékházában volt.

De jókedvét haláláig sem vesztette el a régi Magyarországnak ez a tipikus alakja. Az utóbbi éra legkitünőbb kocsisai báró Sennyei István, gr. Károlyi László, Keglevich Gyula, meg a gentryk közt hires kocsis hirében állott a gavallér, betyárosan szép Soldos Sándor.

Sennyey Istvánnál akárhányszor megtörtént, hogy versenyt futtatott a vonattal és hamarább ért Géresre, Szomotorra, mint a

Mert a magyar ifjuságot mi, mint a jövő nemzedék jelöltjeit olyanoknak akarjuk látni, hogy mind erkölcsileg, mind a képzettség elsajátitásával — kiérdemeljék azt az elnevezést: aranyifjuság, amely névre büszkén hivatkoznak is. Fájdalommal telnék el lelkünk, ha azt kellene látnunk, hogy ez az elnevezés nem illeti meg őket s hogy azt, csak bitorolnák.

Most ezekben a napokban, amikor az év vége felé jár, a számadás ideje folyamatban és látjuk ifjaink arczát: minden nagyobb lélektani következtetések nélkül leolvashatjuk onnan, az év eredményét és bizony sok lázas és szomoru arczot látunk, amik azt jelentik, hogy rosz volt a folyamat, rosz a vég,

Felsohajtunk ezen a látomáson s érezve a veszteséget jegyezzük meg: ime egy elveszett élet és önkéntelenül haza gondolva, a szegény szülők is megjelennek szánakozó lelkünk előtt.

Menekűlni akarunk a bus szemlétől és gondolatoktól... fordulunk más felé s mennyivel jobban tetszenek azok az ifjak, akiknek derüs arczukon egészen más van felirva: Istenkép, akí a kötelességérzet hü teljesitésében álló jó lelkiismeret boldogságától s a jövőbeni bizalomtól ragyog, aki a megérdemelt szűnetre, nem a munkaterhétől menekülésért, hanem azért vágyik, mert örömöt, megelégedést visz a jó szülőknek s otthoni ismerőseitől tapasztalja megbecsültetésüket mint olyanoknak, akik legszeretettebbjőket a családtól azért bocsátják el és tartják távol, hogy fajának a hazának, az emberiségnek oly tagja legyen, akire tartozzék az az elnevezés: „amor et deliciae generis humani.“

Hova tartoztok ifjak?... Az év, vége felé, még ha rejtenétek is magatokat — megmutatja. Mi azt óhajtjuk, a mit a koronás dalnok is kivánt — 144 Solt. 12. v. — »a mi fiaink legyenek olyanok, mint a növekedő plánták az ő gyermekded korukban; és a mi leányaink, mint a templom köveinek hasonlatosságára szépen megfaragott kövek.«

—a—r.

A válság elháritása után.

Széll miniszterelnök Bécsben maradt, hogy munkájokat ismét átnézzék és helyesbitsék. Ez hétfőn délelőtt történt félkettőtől félnyolczig tartó ülésben, a melyben a kormányelnökön kivül a szakminiszterek és szakelőadók is jelenvoltak. Tegnap aztán a király elnöklete alatt közös minisztertanács volt, a melyben megtörtént a megállapodások végleges helyesitése. E miatt a képviselőház első ülése, a melyben a min. elnök megismertetni fogja azokat a megállapodásokat, — csak holnapután lesz.

— Haladék nélkül aztán ezen megállapodásokról ugy az osztrák, mint a magyar kormányelnök azonos jegyzéket küldenek az osztrák-magyar banknak.

A dolgok ilyetén alakulását a kormánypárt megnyugvással fogadja s még azok sem vegyitnek bele disszonancziát, a kik talán némi karörömmel szemlélték volna, ha Széll törekvese fiaskót vallott volna.

A néppart sem gördit nehezséget a gyors tetárgyalás elébe, mert a paktum szerint tartja a kiegyezést megoldottnak és hogy az a király egyenes kivánsága szerint történt ugy, amiként történt.

A függetlenségi és 48-as párt azonban attól függeszti fel állás foglalását, amit és amint a miniszterelnök jelentése után megtartandó párt értekezletben elveiből folyónak tart.

A N. Fr. Pr. estilapja a következőket irja a kiegyezésről:

A multkor általunk jelzett kiegyezési alapelvek felett a két kormány tökéletesen megegyezett. A kompromisszum tehát perfekt. Ellenben még sok nehéz részletkérdés megoldása maradt hátra, a melyek a szakelőadók segélyével oldandók meg. Az összes törvényjavaslatok és rendeletek szövegezéséről van szó. A Bilinski-féle kiegyezés egyes lényeges pontjait és összes határidőit az uj egyezményhez kell illeszteni.

A ki hozzávetőlegesen ismeri a javaslatok tartalmát, könnyen rájöhet nehány kérdésre, amelyekről most sok szó esik.

Az uj bankszervezetről bizonyos, hogy az összes kiegyezési javaslatokkal együtt életbe lép. A szabadalmat 1910-ig adják, csakhogy ez esetleg 1907-ben is megszüntethető.

Kérdés az, hogy mi történik azzal a 30 millió arnyforinttal, melyet az osztrák kormány a banknak vissza köteles fizetni. Teljesen befizeti-e ezt Ausztria a banknak, ha a szabadalmat, nem mint eredetileg tervezték: 13 evre, hanem 8 évre adják csak meg? Ezzel függ össze ez a kérdés is.

A bank kötelezte magát arra, hogy az államadósságot 60 millióra leirja. Csakhogy kerdéses, hogy 8 éves szabadalom biztositása esetén is megteszi-e teljesen ezt a kerekszámban 15 és fél milliót kitevő törlést?

Ezeket es ezekhez hasonló kérdéseket kell megoldani, mert valami módot kell kitalálni arra, miként lehetseges a 13 évre szánt terheket rövidebb időre beosztani,

Lehetséges, hogy a magyar értekpapirokat terhelő járadékadóról is sok szó esett, mert ennek eltörlését a magyarok régóta kerik. Ez ügy iránt az őrlési forgalom megszüntetése fejében megállapodás is történt, Nehéz elképzelni, hogy Széll a tárgyalásoknál erre ne tért volna vissza. Épp oly valószinü azonban az is, hogy Thun erről a nagy bevételről csak kvótaemelés fejében mondhat le, a melyben a fogyasztási adók uj felosztása által Ausztriára háruló vesztesegnek is kompenzálódnia kell. Ezt kieszközölni Thunnak kötelessége.

Fontos részletkérdések ezek és ez az oka a még mindig szünetlenül folyó tanácskozásnak.

A nagy munkaanyag miatt, a magyar országgyülés legközelebbi ülésén aligha tejeszthetik be az uj javaslatokat. Lehetséges ugyan, hogy Széll már szerdán megteheti a Hazban közléseit, de a javaslatok szövege akkorra alig lesz kész.

A «N. Fr. Pr.» esti lapja politikai részében a következőket irja:

Széll ittmaradása nem változtat azon a tényen, hogy a kiegyezés teljesen perfekt. A most folyó tanácskozások csakis a beterjesztendő törvényjavaslatok szövegezésére vonatkoznak.

Ezekkel a hirekkel szemben kuriózumkép közöljük, hogy a «Vaterland» szerint a kiegyezés még mindig nem perfekt. Szerinte még a tegnapi tanácskozáson sem értek el semmi eredményt. — Ma ujra kezdenek a kormányok tárgyalni: A helyzet nagyon válságos.

Az osztrák vidéki sajtó rosznak tartja a kompromisszumot. A cseh lapok tartózkodók ugyan, de azért konstatáljak, hogy a jelenlegi megállapodások jobbak, mint az ischli klauzulás szerződés.

BELFÖLD.

A képviselőház munkarendje és az ellenzéki pártok a kiegyezés iránt. A képviselőház legközelebbi ülésében — Jun. 15? — Széll K. mindenekelőtt nyilatkozni fog a bécsi tárgyalások eredményéről és javaslatot fog tenni a ház munkaprogrammjára nézve.

Nehány apróbb javaslaton kivül a képviselőház még e hónapban tárgyalja és előre láthatólag el is intézi a kiegyezési javaslatokat, ugy hogy a nyári szünetek minden valószinüség szerint jul. hó első harmadában fognak kezdődhetni.

Az ellenzéki képviselők körében sokat vitatkoznak a kompromisszum iránya felett, de miután a részleteket nem ismerik, bevárják Széll nyilatkozatait, mielőtt az ellenzék azokkal szemben véglegesen álláspontot foglal. A mennyiben a kompromisszum, mint feltesik, a pártközi megállapodás szellemének megfelel, a függ. párt két árnyalatának vezéremberei teljes loyalitással a maguk részéről is a paktumnak megfelelőleg fognak eljárni, de nem lennének többé obligóban és ismernék is kötelességüket, ha a két kormány közti megállapodás Magyarország törvényeivel és érdekeivel ellentetben állana.

A miniszterek Bécsben. Tegnap délben Ő felsége elnöklete alatt egy órán át tartó közös miniszteri tanácskozás volt, a melyen résztvettek: Széll és Thun gróf miniszterelnökök és Lukács, Darányi és Hegedüs magyar és Kaizl dr. és Di Pauli báró osztrák miniszterek.

A miniszterek itthon. Széll Kalmán miniszterelnök tegnap este Lukács László pénzügyminiszter, Hegedüs Sándor kereskedelemügyi és Darányi Ignácz földmüvelésügyi miniszter pedig, valamint Fejérváry Géza báró táborszernagy, honvédelmi miniszter, ma reggel utazott vissza Budapestre.

---

fogatával egyszerre indult vonat. Egyszer éppen valamelyik sinpáron akart athajtatni, mikor a vasuti őr eppen eresztette le a korlátot.

A vonat már a közelben füstölt, a korlát ereszkedett lefelé, de nagyon sietős volt az utja Senney Pistának. Egyet eserditett osforával és a lovak mint a pelyhet kaptak fel a könnyü hajtókocsit.

Éppen abban a pillanatban ért oda a vonat és a lokomotiv ugy ketté vágta a kocsicskát, mint a parancsolat.

Szerencsére a kocsis a sinpár tulsó, Senney meg a sinpár első oldalára esett és egyikünknek sem lett kutya baja se. Reggelig tancolt az ujhelyi bálban és még azt mondta, hogy meg se ijedt nagyon, mikor a lokomotiv szelet érezte.

Károlyi László bravurjairól nem kevesebbet regélnek Zemplénben, Abaujban. Nem az utolsó ezek közt, hogy a Zemplén felső végén levő Radványból a gömöri Betlérre félnap alatt hajtatott el a gr. Andrásy Géza lakodalmára.

A négy, remek fekete csak ugy reszketett, mikor a virágos terrasz előtt megállt velük és az örömanya, Andrásy Manóné, meg is feddette, hogy ez már nem bravur, de állatkinzás. Pedig bravur volt csak, mert a magyar urnál senki jobban nem gondoztatja a lovat, de akárhány egészen a végletekig kiméli.

Magam is ösmertem egy borsodmegyei nagybirtokost, akinek az istállója tele volt szebbnél szebb lóval, de azért, ha menni kellett valahová, a legrosszabb gebét fogatta be, csak azon sajnálkozva, hogy nem mehet ökrön, mint jártak Lónyayék Beregvármegyében, ha nagy sár volt, ugyancsak lókimélés szempontjából.

Kitünő kocsis a fiatal gróf Tisza Kálmán, a volt miniszterelnök középső fia. És ki hinné ma a generálisról, hogy valamikor ő maga is passzionátas kocsis, lovas volt és hogy a geszti kurián Garzó Jancsi, Biharország leghiresebb parádés kocsisa tanitotta annak idején gyeplő kezelésre. Biz ugy és akárhányszor repült, szállt kezei közt a telivér négyes, mikor mentek Nyir-Baktára, kurt csinálni, később meg leánynézőbe Dégenfeldék kastélyába.

Apród.

A képviselőház legközelebbi ülését, a melyben a miniszterelnök az osztrák kormánynyal létrejött megállapodásból fog jelentést tenni, a ház határozatának megfelelőleg, szerdán déli egy órakor lett volna megtartandó, de ez alighe Csütör-tökrenem maradt. A képviselőház ülését megelőzőleg a pártok ülést tartanak, péld. déli 12 órakor a szabadelvü part értekezletet tart, a melyben a mini zterelnök a pártnak szintén a kiegyezési kérdés elintézéséről fog jelentést tenni.

*

A játéktér, mint köznevelési tényező. Wlassits Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter az ifjuság testi nevelése érdekében az érdekelt iskolai és városi hatóságukhoz rendeletet bocsatott ki, melyben a következőket mondja:

A játéknak mint nevelési eszköznek minden paedagogia tekintély által elismert fontosságát szem előtt tartva, a játékokat középiskolai tantervekbe is felvettem a testgyakorlás tanitásának kiegészitő részeül, és nagy sulyt helyezek arra, hogy tényleg azon figyelemben reszesüljenek, melyet padegogiai értékünél fogva érdemelnek, — de szükséges is, hogy a tantervbe való felvételük meddő ne maradjon.

A kitüzött czél elérésére sürgős szükségnek mutatkozik mindenekelőtt k középiskolákat játékterekkel ellátni, mert ezek nélkül a játékok gyakorlására egyáltalában nincsen mód. Sajnos, hogy a legkevesebb középiskola rendelkezik erre alkalmas térséggel. A tapasztalás bebizonyitotta ugyanis, hogy minden középiskola legalább 200 méter hosszuzágu és 100 méter szélességü játszóteret igényel s általában minél nagyobb a játszótér, annál alkalmasabb.

Oly városokban, hol több középiskola van, közös játéktér szükséges, melynek dimenzióit az iskolák számával arányosan kell megállapitani. Általában ily nagy térségek kihasitása, iskolai czélokra való átengedése csak az illető városoknak az ügy iránt való meleg érdeklődése és áldozatkészsége mellett lehetséges.

A tanügy és különösen a testnevelés ügye iránt való érdeklődésre és az ezt kifejezésre juttatasi áldozatkészségre számit a miniszter, mikor a városi hatóságoktól játszóhelyül alkalmas terek kihasitását kéri az itjuság számára.

Budapest székesfővároshoz intézett felhivásában különösen kicmeli a miniszter, hogy a székesfőváros, melyre legelőkelóbb állása nehéz kötelességeket ró, de mely e kötelességeknek nemes módon igyekszik mindenha eleget tenni, kétségkivül hajlandó lesz a játékterek dolgában is jó példát adni a vidéknek.

Annál inkább számit a székesfőváros áldozatkészségére, mert Budapesten még egészségügyi tekinietek is kiváló szükséggé teszik, hogy a középiskolai ifjusag, melynek száma is szerfelett nagy, alkalmas csak saját czéljaira szolgáló üdülő helylyel rendelkezik, hol a megfeszitett szellemi munka utan a lélek és test közti egyensulyt helyreállitó az egészségre nézve is oly fontos szabad mozgás váljék lehetővé.

Ugron párt értekezlete. A függetlenségi és 48-hs párti Ugron-párti kégviselők f, hó 14-én este 6 órakor Bartha Miklós elnök József-körut 26 sz, a. levő lakásán értekezletet lartanak. Az értekezleten megbeszélik a miniszterelnök azon kijelentéseivel szemben elfoglalandó álláspontjukat, melyeket az a képviselőház csütörtöki ülésében az Ausztriával való kiegyezés kérdésében tenni fog.

KÜLFÖLD.

Párisi hirek.

Egy párisi távirat szerint a katonai takarodónál a közönség lelkesen éljenezte a hadsereget, mire két vadásztiszt visszakiabált. Éljen a hadsereg, le az árulókkal. A katonatiszteket elfogták. A szocialista lapok azt a véleményt fejezték ki, hogy a vasárnap, tekintettel arra, hogy Loubet ellenségei hiveinek áradatában elfognak tünni, békés tüntetést fog hozni Loubet mellett. A konzervativ lapok felhivták pártfeleiket, hogy ne menjenek el Long-Champsba. A rendőrség azt hitte, hogy komoly összeütközésre nem kerül a dolog.

A **hágai** békekonferencia tanácskozásait folytatta. Staal elnöknél értekezlet volt, s hosszabb vita indult meg a felett, hogy a sajtónak adandó közlemények kérdését szabályozzák.

A békekonferenciáról ismét érkezett egy kis hir, mely azonkivül, hogy az oroszok és az angolok vetélkedését ujságolja, tudtara adja a világnak, — hogy akarja a konferencia a sajtónak adandó közlemények kérdését szabályozni. Meg vitatják ezt a kérdést és megállapitják, mely közleményeket bocsátják a lapok tudósitóinak rendelkezésére. Ha az ember figyelemmel kiséri azokat a hézagos jelentéseket is, a melyek a konferenciáról eddig érkeztek, érdekes dolgokat lát meg. Oroszország, mely a konferenciát meginditotta, a konferencián eddig mindenféleképpen kudarcot vallott. Javaslatait, melyeket előterjesztett, sem fogadták el és az események rácáfoltak az oroszokra. Minden inditványuk az angolok ellen irányult, kiknek volt annyi eszük, hogy semmit el ne fogadjanak.

Nem is vehető egészen komolyan az olyan ajánlat, hogy katonai téren be kell tiltani minden ujabb felfedezést. És érdekes, hogy ugyanazon a napon, melyen Oroszország sikra szállt a kegyetlen dum-dum lövegek beszüntetése érdekében, Szófiában Oroszország macedon zsoldosai éppen olyan kegyetlenül legyilkoltnk egy bolgar embert, aki Oroszország ellen dolgozott, mint a hogyan annak idején Stambulovot gyilkolták meg. Jóllehet meg volt tiltva, hogy a finn kérdést Hágában csak meg is emlitsék, a konferenczia tagjait a finnországi államcsinyről bőven informálta egy hatalmas füzet melyet Boris Miazas hires finn tanár irt. Ez a füzet megsemmisitő vádirat Oroszország ellen.

Intézkedések Romániában az éhinség ellen. A Románia legnagyobb reszében uralkodó tartós szárazság, mely az ország lakosait éhinséggel fenyegeti, arra inditotta a román földmivelésügyi minisztert, hogy külön bizottságot küldjön ki, melynek feladata a viszonyokat tanulmanyozni s egyuttal javaslatot tenni a bajok orvoslására. E bizottság jelentését már elő is terjesztette. A jelentés szerint a kérdéses vidékeken legjobb esetben csak némi kukoricza termés lesz. A kilátásban levő ehinség elejét veendő, — javasolja a bizottság, hogy a dockokban és kikötőkben leraktározott terményeket államköltségen vásárolják össze, ugy szintén az egyes kerületekben található készleteket is osszák szét az inség által fenyegetett lakosság közt. A kormánynak már most gondoskodni kell a parasztok marhái számára való takarmányról A kormány minden irányban legközelebb teszi meg intézkedéseit.

A **morvaországi sztrájk.** Brünnből jelentik: A gyapjuiparosok állandó bizottsága a következo kommünikét teszi közzé: A gyarosok és munkások között Menzel iparfőfelügyelö elnöklete alatt szombaton folyt, nem kötelezö tanácskozásról közölt félhivatalos kommünike kiegészitéséül a következőket közöljük: Hueber munkásegyesületi titkárnak azt az inditványát, hogy a tárgyalást csak két hét mulva folytassák, egyáltalán nem vetették, el s meg kevésbbé talált heves ellentállásra, de a gyárosok bizottsága kijelentette, hogy ujabb tárgyalásokba csak akkor bocsátkozik ha a munkások erre nézve javaslatot tesznek és a tárgyalás alapjául olyan pozitiv programmot terjesztenek elő, a melynek megvitatásába a gyárosok elemehetnek.

A bulgáriai választások. Szófiából jelentik: A bolgár távirati ügynökség helytelennek és teljesen alaptalannak nyilvánitja a Temps-nak azt a szófiai jelentését, hogy a bolgár kormány ellenzéki képviselők mandátumának megsemmisitésével akotott magának többséget és igy biztositotta a pénzügyi egyezmenyek elfogadását. A kormánynak már az elnökség megvalasztásakor több, mint 30 szavazatnyi tőbbsége volt. A Témps jelentésének megczáfolásárá különben elegendő az az egy tény, hogy az összes ellenzéki pártvezérek választasát igazoják. Néhány választást azonban, még yedig ugy ellenzékit, mint kormánypártit megsemmisitettek bizonyos szabálytalanságok ea a választási törvény megsertése miatt.

Egyesült-Allamokba intézett áruk csomagolása.

A kereskedelmi miniszter a kereskedelmi és ipárkamarákhoz a következő leiratot intézte:

A cs. es kir. közös külügyminiszter ur közli velem a new-yorki cs. és kir. főconsulatusnak jelentését, az egyesült államok kincstári hivatalának a bevitt áruk csomagolásának jelzésére vonatkozó rendeletére nézve.

Ezen ujabbi határozatával elrendelte a washingtoni egyesült államok kincstári hivatala, hogy továbbra is hatásban marad az 1894. évi szep ember ho 1-éh kiadott ama rendelet, mely szerint az importált áruk csomagolásain az áruk mennyisége és tartalma feltüntetendő.

Eme rendelet az exportőröket érdekló következő fóntósabb határozatokat tartalmazza:

1. Minden csomagoláson, melyben közönséges és általánosan ismert jélzésekkel ellátott áruk, vagy oly áruk vannak, melyeken jelzések egyáltalában nincsenek, az áru mennyisége és tartalmának feltüntetve kell lenniök, kivéve a 4. pont alatt jelzett áruk csoportjához tartozókat.

2. A csomagoláson alkalmazott ilyen jelzésnek az árut darabszám, mennyiség vagy suly szerint kell feltüntetnie.

3. A tartalom mennyiségének jelzése nem vonatkozik egyes, csomagolás nelkül bevitt árukra.

4. Csomagolások, melyek ismert és egyenlő mennyiséget tartalmaznak, ugy mint kávé-báloknak, hordókban szallitott lisztnek. a tartalom mennyiségét kifejezetten jelző adatokat nem kell tartalmazniok.

5. Azon esetben, ha a mennyiség sulyban van jelezve elegendő az elegysuly megjelölése; minden, ugy a belső mint a külső csomagolasnak a mennyiséget vagy elegy vagy tiszta sulyban kell feltüntetnie.

A suly, font helyett kilogramokban is megjelölhető.

Midőn ezekről a kamarát értesitem, felhivom, hogy az erdekelt körök tájékozása végett megfelelőleg intézkedjék.

Bpesten, 1899, majus 14-én.

A miniszter helyett

Görgeő s, k.

Táviratok.

Párisi események.

Páris, jun. 13. (A »Debr.« ered. táv.) Arra a panaszra, hogy egyes rendőrök brutálisan bántak a közönséggel, a rendőrprefektus szigoru vizsgálatot rendelt el. A bünös rendőröket megbüntetik.

A tegnap letartóztatott emberek közzül körülbelől huszat átkisértek a fogházba és meginditották ellenük a vizsgalatot bujtogatás, a köztársasági elnök megsértése és a rendőrök szidalmazása miatt.

Vasuti baleset.

Podjebrád, jun. 12. (A »Debr.« ered. táv.) Az osztrák északnyugati vasut Gross Kustomlat állomásán ma éjjel két teherkocsi egymashoz surlodott. Senki sem sérült meg, de az anyagi kár nagy. A forgalmat nem zavarta meg a baleset.

Puskin.

Pétervár, jun. 12. A Puskin emlékezetére rendezett ünnep befejezéséül a városháza termeiben fényes estély volt, a melyen körülbelől 1100 előkelőség volt jelen. A külföldről ideérkezett küldöttségek koszorukat tettek Puskin szobrára. Az egész ünnep kizárólag kulturális természetü volt.

A marosvásárhelyi Kossuth-szobor.

— Saját tudósítónktól. —

Maros-Vásárhely, jun. 12.

Marosvásárhely főterén vasárnap lepleztek le nagy ünnepséggel, a székelység kegyeletes részvételével Kossuth Lajos szobrát. Az uj Kossuth-szobor, mely K ö l l ő Miklósnak, a segesvári Petőfi szobor teremtőjének alkotása, szemben áll a Bem-szoborral. A kormányzó és tábornoka egymásra tekintenek a székelyföld fővárosában. Az ünnep, melyen huszezer székely vett részt, lelkes és méltóságos volt.

Az ünnepélyen K o s s u t h Ferencz is résztvett, kit leirhatatlan lelkesedéssel fogadtak a székelység fővárosában.

A küldöttségek közt volt Budapest főváros képviselője, főjegyzője. Kolozsvár küldöttsége Feilitzsch Artur orszgy. képviselő, Nagy Mór tanácsos, Esterházy László főjegyző, Szabó Samu városi képviselő, Kolozsvárról az Erdélyi Kárpátegyesület tagja kerékpáron jöttek számosan az ünnepre, jelen volt a 48-as történelmi muzeum, Székelyudvarhely, Székely-Keresztur, Torda város Marostordamegye és a mi igen örvendetes, Szászrégen város küldöttsége Frott Traugott polgarmesterrel élén, a ki a szász varos koszorujat hozta.

Képviselve volt Nagyenyed, Nagyvarad, Kisküküllő-vármegye (15 tag), kolozsvári ipartestület (5 taggal), Szentgericze község, Székely-kereszturi 48-as kör Nagyenyedi iparos kör, Mező-Gávás község, Koronka kőzség, Erdélyi Muzeum Egyesület, az E. M. K. E., Szabed község, Kolozsvári egyetemi kör és még egész sereg székely község. Koszoru száz számra érkezett.

A szobor Kossuth Lajost szónokló helyzetben ábrázolja.

A daloskörök elénekelték a Himnuszt, mely után Kabdebó Ferencz dr. nagy hatassal elmondta ünnepi beszédét. Lelkes szavavakkal szól Kossuth Lajos államférfiui nagyságaról.

Kabdebo beszéde alatt lehullt a lepel a szoborról, mely általános tetszésben részesült. Most Szabolcska Mihály szavalta él gyönyörü költeményét, melyet azzal kezdett, hogy ő jobbágy ember fia, a kit apja tanitott arra, hogy Kossuthot imadja. Bedőházi János ünnepi beszédét a szentgerliczei székelyruhás daloskör eneke követte. Leirhatatlan hatást tett Pósa Lajos alkalmi költeménye, a melyben Kossuth beszél. Megjósolja Ausztria széthullását, mint a szertehulló sártömeget. A kinyomtatott költeményt osztani kezdették, mire életveszedelmes tolongás támadt. Ezután a küldöttségek megkoszoruzták a szobrot, melyet a szoborbizottság nevében Oroszlány István átadott a varos közönségének. A város nevében Geréb Béla polgármester átvette a szobrot.

A nép K o s s u t h Ferenczet kivánta-még hallani, a ki megköszönte az ünnepséget.

Délután két órakor bankett volt, a melyen Geréb polgármester a királyt éltette, Deési alispán Széll miniszterelnököt, Kabdebo Ferencz Kossuth Ferenczet, Szakacs a főispánt, Hofbauer Köllő Miklóst, a müvészt, Tothfalusi a vendégeket, Deák tanfelügyelő Pósát és Szabolcskát. Közkivánatra Kossuth Ferencz beszelt. óhajtván, hogy a s z é k e l y e k k ü l d j e n e k f ü g g e t l e n s é g i p á r t i k é p v i s e l ő k e t a p a r l a m e n t b e. P i c h l e r Győző képviselő Déési alispánt, Pósa Lajos a függetlenséget köszöntötte föl. Köllő Miklóst melegen ünnepelték.

Este Krecsányi társulata a Transailvánia szintermében diszelőadást tartott, mely után a hirlapirók tiszteletére vacsorát rendeztek.

Kossuth Lajos Tódor levélben mentette ki elmaradását, hivatalos teendőt hozván fel okul. A bizottság érmeket is veretett a Kossuth-szobor leleplezési ünnepe alkalmából, előlapján a szobor a szobor képe e fölirattal: Kossuth Kajos, örökké élni fog emléked, hátlapján: Marosvásárhely 1898 junius 11-én. Az érdem kivitele csinos.

HIREK.

Dal az időről.

A fürdők mind be fognak csukni,
Ha az idő még igy marad.
Fagylaltokat és jeges kávét
Eszünk csak akkor, majd ha fagy.
Jégpálya lesz az uszodából
S megkezdődik a zsurozás,
A hol elhagytuk februárban,
Ott kezdődik a folytatás.

Előkerül a zálogházból
Az elrakott meleg kabát,
Komjáthy össze fogja szedni
Nyaralni züllött kis hadát,
Estenként a szinházba tódul
Kiket kiüz az unalom,
Igy nyár-előkor, juniusban
Csinos kilátás, mondhatom ! . . .

A gazdák meg — lemondva, busan —
Telelnek szintén ezalatt,
Gyönyörködnek : a fagy s a zápor
Kánn a mezőkön, mint arat.
Boldog világ ez, Istenemre
És már mindennel igy vagyunk:
A fején jár még az idő is,
Hát hogy ne járnánk mink magunk ? . . .

Dyb.

—

* **Budapest—nagyvárad—debreczeni telefon.** Hegedüs Sándor keresk. miniszter tudvalevőleg felvette az idei költségvetésbe a Budapest—Nagyvárad—Debreczen telefon vonal hálózat létesitését. A Budapest—Nagyvárad közötti vezeték épitését f. hó 12-én kezdték meg. Ha ez a vonal kiépül, akkor épitik a Debreczen—p.-ladányi vezetéket, mely által egyenes összeköttetésbe jut Debreczen Budapesttel s igy természetesen mindazokkal a vidéki városokkal, melyek telefon utján már összeköttetésbe vannak a fővárossal. Hogy a debreceni hálózat kiépitése mily fontos érdeke városunknak és hogy mily kiszámithatlan előnyökkel jár, az közismeretű tény. Megemlitjük, hogy Kolozsvárt a jövő esztendőben kapcsolják be a hálót, akkor épitik ki ugyanis a nagyvárad—kolozsvári vonalat.

* **Hajduvármegye a mult hóban.** A közigazgatási bizottság — mint megirtuk — tegnap ülést tartott, melyen R á z s ó kirtan. alispán olvasta fel jelentését. A jelentés a közbiztonsági viszonyokat — a mult hóban — általában kielégitőknek mondja. Az állategészségügyről előterjeszti azokat a számadatokat, melyeket már lapunk tegnapi számában közöltünk. A fegyelmi ügyekről, ügyforgalomról s a pénztárak állásáról számol be azután a jelentés, melyet a bizottság tudomásul vett.

* **Évzáró ünnepély a kollegiumban.** Tegnap reggel 8 órakor tartották meg a főiskola oratóriumában az összes tanszakok évzáró ünnepélyét, melyen Zsigmond Sándor egyh. ker. főjegyző, a theologiai, jogi tanitóképezdei és gymnáziumi tanárkarok és az ifjuság teljes számban vett részt. Az ünnepély a következőképen folyt le: 1. Az egész gyülekezet énekelte: a 136-ik dics. 3. és 5. versét. Azutan az énekkar elénekelte Bethowen: Téged hisszünk nagy Isten cz. énekét. Majd Csiky Lajos ak. igazgató, a főiskola lelkésze mondott magas szárnyalásu, eszmegazdag gyönyörü imát, mely mélyen meghatotta az ifjuság fogékony szivét. Ima után a kántus énekelte a 116 zsoltár 1. 2. versét. S ezzel bezáródott az 1898/99-ik tanév, megkezdődnek a vizsgák s néhány hét mulva üres lesz az alma mater.

* **Ártalmas időjárás.** Sok és méltó a godalmat okoz mindenfelé az időnek az a páratlan szeszélyeskedése, a mely már néhány napja tart egész országszerte. A lehető legalacsonyabb hőmérsék, a koronként meginduló hideg, őszi eső valósággal kétségbeejtik ilyen közel az aratáshoz a gazdákat. De nemcsak nálunk ilyen veszettkl rosz az időjárás, hanem hasonlóról tudósitnak az ország minden részéből. Beszterczéből táviratozza tudósitónk, hogy a várostól keletre, a borgói hegylánczon ma éjjel erős havazás volt. Reggelre a hegyeket magas hóréteg boritotta. Csikmegyében néhány nap óta nagyon hüvös az időjárás. Két éjjel egymásután erős dér volt s az összes kerti vetemények elpusztultak. Attól félnek, hogy a teljes virágzásban álló és rendkivül szépen fejlődött rozsot is tönkreteszi a hideg. Csáktornyáról és Egerből zivatart, Sopron környékéről pedig épen földrengést jelentenek. Szomoru jelek, szomoru kilátások junius közepén, aratás előtt!

* **A debreczeni kerékpárosok diadala.** A debreczeni kerékpárosok a Nagy-Váradon vasárnap tartott versenyeken diadalt arattak. A legtöbb versenyből győztesekként kerültek ki. Az első dijat a vidékiek csoportos felvonulásánál, az ezüst kelyhet a debreczeni polgári kerékpáregyesület nyerte, melynek husz tagja egyformán diszitett kerékpáron vonult fel. A kerékpárok kék fehér (Hajdumegye szine) szalaggal volt bevonva és margareth- és buzavirággal volt ékitve. Az egyleti tagok egyforma fehér vetterben és sárga kék szeles szalaggal jelentek meg. A második dijat a debreczeni kerékpáros egylet (egy nagy ezüst érmet] nyerték el. Ők is rendkivül elegansul néztek ki. Az egyesek közül a legszebben diszitett gépért szinte a debreczeni polgari kerékpáregylet tagja Zelinger Ilona nyerte el az érmet. — A futamversenyekben a polgári kerékpár egylet nyolcz érmet hozott el, a debreczeni kerékpáros egyesületpedig négy érmet nyert.

* **A vármegye közegészségügye.** Az elmult hónap közegészségi állapota általában véve kedvező, tetemesen jobb mint az előbbi hónapé. Nagy a születések száma, mérsékelt a halálozás. tetemes szaporulat. Az általánosan uralkodó kóralak szelid jellegü, hurutos. A halálokok kimutatása szerint az általában szereplő kóralakok, u. m. a gümőkóros folyamatok, velcszületett és öregségi gyengeségek, görcsök, bélhurutok stb. mérsékelt arányban voltak. A heveny fertőző kórok évek óta példátlanul álló csekély számmal fordultak elő, járvány sehol sem konstatáltatott. Véletlen baleset folytán támadt halál több izben képezte orvos-rendőri vizsgálat tárgyát. Öngyilkosságot 8 egyén követett el. H.-Böszörményben, Szoboszlón, Nánáson, Ujvároson, Sámsonban 1—1 férfi felakasztotta magát, Nádudvaron egy gyermek, egy öreg nő, Kabán egy öreg nő kutba ugrás, illetőleg vizbefulással vetettek véget életöknek. A mult hóban a vármegye területén 537 születés történt 13 halvaszületéssel, elhalt 322 egyén s igy a szaporulat 202-öt tesz ki.

* **A kötelező koronaszámitás** valószinülag 1900. évi január 1-én fog érvénybelépni. Ez az intézkedés a kereskedelmi világra nézve különösen fontos, amennyiben e naptól kezdve az üzleti könyveknek és számláknak korona értékre kell berendezve lenniök. Igaz ugyan, hogy a korona számitás csakis a bankok, pénz, és hitelintézetek, vasutak, hajózási vállalatok és egyéb nyilvános számadásra kötelezett vállalatokra kötelező, de azert kétséget nem szenved, hogy ujévtől kezdve az összes kereskedők korona számitásra fogják könyveiket berendezni.

* **Pénztár vizsgálat.** Debreczen város gyámpénztáranál tegnap váratlan pénztar vizsgálatot tartott az erre kirendelt bizottsag Komlóssy Arthur fjőegyző polgármester helyettes elnöklete alatt, Bészler Károly árvaszéki elnök, Dr. Magoss György tb. főügyész, Máthé László számvevő gyakornok. A bizottság a pénztárt a legnagyobb rendben talalta.

* **Lövés az éjben.** Késő este volt már az idő. A hatvan-utcai házakban sorra aludtak ki a lámpák, az utczán pedig alig járt egy pár ember. — Szabó István kovács mester házában is lenyugodott már mindenki s az ablakok sötétek voltak. Egyszerre csak egy hatalmas dördülés rázza meg az ablakot. A lövés zajára rémülten rohan ki a háznép s szaladnak össze a szomszédok. Az ablak mellett Balogh Antal kovács segéd állt egy 6 lövetü revolverrel. Mikor a gazdája kérdezni kezdte, azt mondta, hogy uj revolverét akarta megpróbálni. Ugyanezt vallotta a rendőrség előtt is, de mit sem használt. A revolvert elkobozták, őt magát pedig a legszigorubban megbüntették.

* **Pinczér-logika.** Egyik előkelő kávéházban történt, a hol sok a törzsvendég s ilyen formán konfidensek a pinczérek. Egyik vendég czigarettát kér. A pinczér tiz czigarettat tesz egy asztalra, egy azonban leesik a földre. A pinczér felveszi, de nem teszi vissza Olyanforma mozdulatot tesz, hogy magának tartja meg.

— Mért nem teszi vissza? — kerdezte a vendég.

— Azt gondoltam, hogy ezt már nem fogja el szivni a nagyságos ur.

— ?

— Hát az előbb a másik asztalhoz két zsiros pirított kenyeret rendeltek. A kenyereket leejtettem a földre, s aztán nem fogadták el.

— A konfidens pinczért meg össze sem szidták.

* **A robogányi kisértet.** A »Rejtelmes Világ« a spiritisták lapja ir le e czimen egy érdekes, de hihetetlen, kisérteties históriát. A történet a következő:

Szép Biharországnak délkeleti részén fekszik Robogány község. A falu mellett van egy igen régi kastély. Hatalmas falain a fü kizöldült, kőkeritése részint dülledezik, részint romokban hever, Ember, állat egyaránt kerüli a tetőkát, a madár is csak eltévedve szállt le a tetejére pihenni. Az oláhajku nép a kastélyt »Kisértetek házá«-nak nevezi. — Nemrégen az ősi hajlek tulajdonosa a kastély termeinek korhadt padozatát ujjal óhajtotta felcseréltetni. Egy asztalos legényt fogadott föl, hogy a munkát elvégezze.

Nagy mennyiségü deszkát hozatott, a melyet a kastély egyik szobájában — a kaputól az első ajtó — raktak le. Másnap érkezett meg az asztalos legény s azonnvl munkához látott. Este 8—8 óra tájt abba hagyván a dglgot, megvacsorált s csakhamar lefeküdt azon szobában, a melyben á deszkák és szerszámok voltak. Lábánál hü kutyája pihent. Nem jött álom szemeire. Fölült s pipára gyujtott. Az idő lassan telt, Pipáját már többször tömte meg ujra s még mindig nem tudott elszenderedni. A kastély régi tornyában tompás hangzott az óraütés. A hold kisérteties fénye szürődött be a magas boltives ablakokon át abaa a szobába, a hol a legény heverészett s lábánál a kutya gugolt.

Kivülök más élő lény nem volt a kastélyban. A toronyóra ismét megkondult. Egy, kettő . . . három . . . tizenkettő. Az asztalos legény kivette a szájából a pipát, ujra lefeküdt s szemeit behunyta. Pár percz mulva halk kopogást hallott a másik, közvetlen mellette lévő. szoba ajtaján.

— Ki az?

Semmi nesz.

Ismét kopogtattak, mire a szárnyas ajtó zajtalanul kinyilt s egy fehérbe öltözött nő lebegett az asztalos elé.

A kutya kinteljesen rángatódzott s félénken lapult meg a szoba egyik sarkában. — Az alak közelebb lépett. Kiváncsi voltam — ugymond az asztalos — azért minden félelmem daczára talpra ugrottam s a rejtélyes alak felé mentem. Visszahuzódott. Utána indultam. Már a második szobában voltunk. — Tovább vezetett, egyik teremből a másikba.

Az egyikben — hol a régi fegyvertár van, — föltünt, hogy a padló minden léyésnél recsesen. Tovább nem mertem menni. Az alak követett, majd eltünt. mire én lefeküdtem s elaludtam.

Reggel a fegyvertar padolásához láttam. Mikor fölbontottam a régi padlót. egy teljesen ép női csontvázat találtam. Azonnal tudattam a kastély tulajdonosával. A község hatósági vizsgálatot inditott a rejtélyes ügyben. Mi lett az eredménye? Nem tudom. — A csontokat beszentelték s a kastély kápolnájában helyezték el.

Ez az asztalos ma Nagyvárad polgára. Neve Marsovszky Imre.

Hogy az eset megtörtént, azért becsületszavával kezeskedik.

* **A kalapok politikája.** A férfi-kalap divat-egyesület, melyet a budapesti kalapkereskedők alapitottak, mint minden szezonban ugy ma ir, összeült és Porffy Gyula elnöklesével megállapitották az őszi kalap-divatat. A politika — nem hiába ura ma a helyzetnek minden terén: meg a kalap-divatban is diadalmaskodott. Sok palyaminta erkezett be s ezek közül kiválasztottak hatot. A politika manap ág számol a helyzettel s kitartó a hol, kell, de konciliáns, ahol lehet. A birálók szerint a kalap-divat ugyanezt fogja cselekedni: t. i. őszszel a puha kalap lesz a divatos, ez tartós is simulékony is. Kerestek összesen 6 formát s a nevüket is ugy választották, hogy legyen bennük egy kis politika, — A hat uj kalapforma ugyanis a következő; Széll-kalap, Plósz-kalap, Hegedü-kalap, Horánszky-kalap. — Cseh Ervin-kalap, — Ferencz József-kalap.

* **Gyilkosság.** Lichtenstein herceg aradmegyei birtokán az erdőben orvvadászok agyonlőtték Mal Mátyást, a kit a hg. Becsből hozott. A golyó elszakitotta karját és a térdébe is több golyó furódott. A gyilkosokat elfogták.

* **Adó-statisztika.** — Szunyogh Sándor pénzügyigazgatónak a közig. bizottság ülésén előterjesztett jelentése szerint a mult hóban egyenes adóban befizettek 84.185 frt $15^1/_2$ kr., hadméntességi dijban 238 frt 37 kr., bélyegjövedékben 17.282 forint 61 krajczár, jogilletékbeo 11,857 frt 31 kr, dijjövedékben 75 frt 02 kr., dohány jövedékben 66,268 frt 56 kr., határvám jövedékben 13.080 frt 50 kr. fogyasztas os italadóban 6,726 frt 53 kr.

* **Biciklisták és a rendőrség.** Sok baja van ujabban a rendőrségnek a biciklistákkal, a kik tulon tul elszaporodván, kezdik semmibe se venni a szabályrendeleteket. Tegnap egy biciklista uri embert büntetett meg ismét a rendőrség, mivel a nagyerdei gyalogjárón és a fasorban veszélyeztette a sétálók testi épségét, de hasonló panaszok napnap után érkeznek ugy a rendőrseghez, mint hozzánk. Bizony-bizony a biciklisták megszámozása nem volna felesleges dolog, mert igy az ellenőrzés csaknem lehetetlen.

* **Pálmay Ilka gyásza.** Pálmay Ilkát mély családi gyász érte. Édesatyja, Petrás Gusztáv Szombat éjjel 74 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az öreg ur a szabadságharcban mint a hires vörös sapkások hadnagya harczolta végig a szabadságharcot s a fehértemplomi csatában meg is sebesült. Élete javát, mint katasztrális mernök töltötte el megyei szolgálatban. Mikor leánya a Népszinház csillaga lett, ő is felköltözött s azóta itt is lakott. A diva többször hivta magához a külföldre atyját, de ez nem tudott megválni a madaraitól. Kis lakása teli volt kalitkával, melyekben legalább 200 legkülönösebb fajtáju énekes madár csattogta naphosszat dalát. Minden egyes kis dalosát ismerte s mindnek megvolt a maga neve. Rendesen hires énekesnők és kiváló művésznők nevére keresztelte el madarait. — Igy volt neki egy Pattija, Turollája, Hegyi Arankája, sőt egyik kis kanáriját, amely a kedvencze volt, a saját leányáról Pálmay Ilkának nevezte el. Most ezek a dalos madarak ott csattogják el dalukat az öreg ur ravatala fölött. A legszebb halottas ének, a melyet földi halandó kivánhat. Édes atyja halala mélyen megrenditette a müvésznőt, a temetés tegnap délután 3 órakor volt az elhunytnak Kisfaludy-utczai 7. s. alatt levő lakásáról. Az öreg ur kivánságához mért egyszerü végtisztességtételen nagy s előkelő közönség volt jelen, különösen a müvészi és iró világból.

* **A vidéki daltársulatok.** Az orszagos szinészegyesület figyelmét már régebben felhivták arra, hogy a vidéken bizonyos daltársulatok szerepelnek, a melye rendes szinházi előadásokat tartanak. Ezek a daltársulatok ugyan szintén a belügyminisztériumtól kapják az engedelyüket, de bevégzett cselekményű s pláne egész estet betöltő darabot nem szabad előadniok. A zengerájo ok tehát kijátszák a tilalmat, nagy kárára a vidéki daltársulatoknak. A szinészegyesület most felkéri a belügyminisztériumot, hogy ilyen daltarsulatoknak többé ne adjon engedélyt.

* **Bismarck emlékiratainak jövedelme** Hogy Bismarck emlékiratait megjelenésük után rövid idő mulva miért jelezték az utóbbi évek legnagyobb könyvárusi eredményének, azt a stuttgarti «Union» könyvkiadó-czeg most közé tett evi merlege bizonyitja. Ennek kiadásában jelentek meg ugyanis Bismarck memoárjai s e czég 1898. évi nyeresége 2 és fél millió markánál több, s ennek oroszlánrészét az emlékiratoknak köszönheti.

Éjjeli élet nyáron.

Debreczen, jun. 12.

A czukrászda sötét, a Hungária kávéház gázlángjai pedig már eloltva. Kezd szenderegni a piacz tere. Béke csend és nyugalom van a levegőben. A sok bolt — nagy boltok, drága boltok, meg az egészen aprók — mind becsukva. Az előbb még egy tollas kalapos leány állt a sarkon, azt sem látni már, egy kapu mélyedésbe huzódott talán.

Jó igy a falnak támaszkodni, s örülni, hogy egy cseppet kivül van az ember a létért való küzdelmen, a minden reggel ujra kezdődő kenyérharcz barrierjén. Az eszkimók, a rosszak, a gonoszok, — kik szádból tépnék ki az ételt — a hivalkodók alusznak, most le lehet ereszteni egy perczre a nehez fegyvert, nem kell félni tőlük.

Am egy percz mulva — a mint a Kossuth-utczán haladsz — meg tudod, hogy nem vagy egyedül. Egy ajtót kitárnak, hang-kaczaj szürődik az udvaron keresztül a szendergő piaczra, az orfeumban tart meg az előadás.

Hát bemegyünk. A vendéglő étterme, — vagy jó időben a kertje — a felemás nyelvü muzsacsarnok szentélyébe. A társulat ugyan német, de muszáj magyarul énekelni, különben az ördög sem érti meg egy hangjokat sem.

A terem nagy a kert végén van a kis szinpad előtte a zongora. Egy borotvalt arczu jól táplált ur kihozza a hangjegyeket, odaadja azokat a karmesternek, aztán meg egy kis legény piros füzetket elővéve felkeresi sorra az asztalokat,

A jóltáplált ur az igazgató, a kislegény a fia, a piros füzetke a jegyzőkönyv. Egy jegy ára ötven krajczár, a koronával egész estére megvalhatja a néző a müélvezetet.

A daltársulat plakátjain ez a két sor dominál: családi müsor, pedig bizony az orfeum jelenetei, kupléi, erős czenzurával foglalhatnának helyet egy-egy müvelt család asztalán.

Mondhatnák erre: igen ám, de ott van egy eleven cenzura: a rendőrbiztos. Az inspekczios rendőrtiszt tényleg helyen ül az előadás végéig, de én istenem, hiszen dicséretére mondassék, legföljebb csak annyit ért németül — mert mint mondám német közbeszólások is vannak — mint például Mark-Twain a szoboszlói legények nyelvén.

Ha még korrektül tud is németül, az orfeumi stil terra inkognita előtte, az a nyelv mely különös keveréke a járgonnak, a lerchenfeldi mosónők beszédének, az ártista-mulatók a dob- és sirály-utczák dialektusának.

Egy anekdotát is kolportálnak erről különben, melynek egyik derék rendőrbiztos a hőse. Esztendeje — vagy kettő midőn még egészen német müsör volt az orfeumban, — ő gyakorolta a felügyeletet az orfeumban. Ám őt a müsor sok olyan száma is hidegen hagyta hol pedig a közönség valósággal tombolt s oly módon, hogy a biztos sejtette, hogy ott volt v a l a m i.

— No, gondolta, majd megfoglak én benneteket.

S másnap egy vaskos kötetet hozott, egy Ballagi szótárt s elhatározta, hogy az inkriminált részeket majd megnézi mindig abban.

A karmester belevágott a zongorába, a társaság Paulusa, a komikus énekelni kezdett :

Der Herr princz Chimay
War sehr schvach an der Brust . . .

A publikum kaczagni kezdett, nehány asszony pirulva sütötte le szemeit s a biztos lazasan kezdte lapozni a Ballagit, — mit jelent a schwach an der Brust. S három óra hosszat kereste, de nem birt ráakadni.

Közönséges czivilhez vagy artistához nem akart felvilágositásért fordulni, elmondta hát reggel a főkapitánynak. Sokáig volt aztán szállóige a rendőrségnél

— Schvach an der Brust,

A dalcsarnok hallgatóságában a polgári elem a tulnyomó, de katona is van azért szépen.

A diszes atillák szinessé teszik a sorokat. Ők nezetnek határozottan, nekik énekelnek, nekik tánczolnak s az ő gyengéd tapsuk sokkal nagyobb elismerés, mint a többiek tapsorkánja. Az Yvette Guilbert öreg urai is képviselve vannak, kik gurmandériával teszik fel orrukra a csiptetőt a pikánsabb számok előtt. — Egy pár egészen kiskoru ur szintén van.

Nehéz bort isznak ők, vastag szivar a szájukban, blazirtan ülnek széküköm. Szinte azt kiabálja aa ő unottságuk : láttunk mi sokkal nagyobb szeleket is ennel.

Sorra jönnek ki a brettlire a hölgyek. Bámulatosan hasonlitanak egymáshoz, ugyanaz a bizar frizura, egyszabásu arczuk, az obligát sanzonetta — mumia. Láttunk már ezer ilyen ábrázatot, fogunk is még látni sokat, sokat. Hangja egyiknek sincs, de a hang csak akadály ezen a pályán.

Ledarálják a Somossy nagy Herczmann egész repertoárját, s a magyar orfeumok jól ismert darabjait : A N á c z i t, a V i r á g c s a t a indulóját s a H o n v é d e k i n d u l ó j á t. — És ezzel vége az előadásnak.

A müvésznők és müvészek átöltöznek s leszálnak az Olimpusról — vacsorázni. Szivesen elfogadják bárkinek a vendégszeretetét s ugy esznek, hogy igazán gyönyörüség nézni. És ekkor elfoglalja trónját a hatalmas, az örök — P é n z ő f e l s é g e.

—él.—

Aldatlan konczessziok.

Irta : **Gondy Károly.**

Thalia temploma körül minden csendes. Boránd a vén szekrestyés már másutt keres. Ő hiába is rázza nyeles bukszáját, az idő feltette csörgős sapkáját. Nevetve jár ; nevet egyik-másik böcsön, ki azon van hogy a város s z i n r e költsön. Szép az egyetértes ; szebb ha sok Klikk alkotja , legszebb ha sok szubvencio támogatja ! A szini bizottság [szinig bizottság] nem ment Nyiregyházára ; Van jó dolga . . . ki menne a Városházára ? Komjáthy nem is boldogul ott oly könnyen ; tagjai félve játszanak, oly betegen !

Debreczennek csak is egy a bizottsága ; egy a szin- megye- vagy városháza. Kivált mint s z i n i van aztán elég gondja, hogy a plebs ne költsön, ha rájön a bolondja.

*

A szin bizottság legmagasabb engedélyével ismét szabad a vásár. Szabad tér nyillott az orfeumnak, a sok hajmeresztő mutatványoknak és a rettenetes mü-élvezeteknek.

Mily szerencse, hogy a város uj bérháza üres ! Hol is mutatta volna be Tuzár az exszabó a komisz kenyérből gyurt sületlenségeit ? ! . . .

— Uraim, hölgyeim ! Itt a Deák-mauzoleum, tisztán komisz kenyérből ! . . . Itt mindjárt utana Ő Felsége a király, szinte k o m i s z kenyérből ! . . .

Ilyen komisz tónusban foly a magyarázat egesz a pápának szánt ajándékig, mi annyi szabott év óta még most sincs bevégezve. Kritikám hajszálait egybe fonva, bátran mondhatom hogy : komisz kiállitás volt ; de vonzó, mert a k e n y é r a legerősebb mágnes a köz és váltó életünkben.

Hallatlan hogy a komisz kenyérdobással egy hét alatt közel kétezer forintot besepert a szabószobrász. Valjon az igazi képzömüvészet társulat kiállitása járt volna-e ily eredménynyel ?

Hogy is lehetett azt megengedni, hogy ily rágott kenyeren a közönség ujon rágódjék ? ! . . . Aha ! e kenyér piaczból a város is huzott helypénzt . , . No, megköpesnek elég volt az uj bérház első piczulája.

Mily trivialis módon láttam bebizonyitva régi állitásomat, miszerint a szobrász tulajdonkép müszobrász ! Szegény Izsó hogy kereste Csokonaijához a nadrágot, mig végre egy válogvető czigányon felfedezte. — Hát ba nem agygyal de agyaggal ez is dolgozik . . .

*

A képző természet aktiv müvei, Koczka állatgyüjteménye mar nem szorult semmi magyarázatra, ha mindjárt itt is mürabokkal állunk szemben. Mi főkép csak e g y r e kérünk magyarázatot. Mikép értelmezi Koczka a m a g y a r-osztrák állapotot az állat-ereglétében ? Mi egyrészt köszönjük a bókot, de másrészt nem kérünk elsőséget a fenevadak között. Hadd mar djon csak elsőnek a sas, mi magyar birkák várhatunk még mig Koczka a vásártéren ujra fordul. Persze Koczka nem fél semifele hatalomtól ha annyi tigris és oroszlán, mint a Hágai konferenczián, az alattvalója. Hát itt is akár Hagában büzlik valami . . . talán csak nem Hágai sajt ? ? . . .

Különben mi sem félünk ott, hol a borbély veri a habot és nem a dobot és ketreczben mozognak az államok. Boldogok szegények ha pihenhetnek, mint az emékk rti oroszlan ? De minket is háborgatja annyi evtized után ! Talán ujra állunk talpra a nemzetek vegmér közesében ? ; Csitt ! Petőfi az emeleten hall gatózik ! ! . . .

Annyi terhes és bérletes szinházi fogság után jól esik a kis szüneti valtozas. Egyszer megforditva látni a szereplőket a paholyban orditva, tombolva, nem mindennapi látvány ! de annál mindennapiasabb, hogy : az igazgató vágja zsebre a hasznot és az elcsigázott kereső és keresett tagok lóhussal taplálkoznak . . .

Szép opera társulat is van itt együtt ! Csak vaspálczával dirigálják, de meg ket operájuk sem kerül 3000 frtba ! Jövőre máskép lesz. Bödő lesz a födő ha drámai operank majd főni kezd. Ugy látszik nekünk ujra csak a pálczája jut.

Hiába az opera nem Komjáthynak való, operát, drámát n m lehet egy véka alatt tartani, ő csak a felsőbb nyomásnak a szubvenczió-erőszaknak enged. De mit is tegyen, ha reátukmalják ? ! . .

A vidéki szinigazgató azonban még messze áll attól, hogy a primadonna egy kis öszszezördülés ro herczegi módon oda sózza a 30.900 frt vinkulumot. Ez az igazi Hexenschusz, mi utana mindent egyszerre leteritene s megszabaditana minden földi kinjaitól. Egyéb sem kellene !

Ejh, mi lesz még ? ! Endersz jön czirkuszával ! Ah ! das ist schon etwas anderes ! Will kommen ! ha ugy tetszik, De még is . . . halt ! nem lesz-e sok a jóból ? Az adófelügyelő nem fog e miatt neheztelni a szini bizottságra ha oly könnyelmüen oda engedi Endersz Klaunjainak (Clown) a még szabad adó magot ! ?

Boránd bácsi ! mikor látunk már helyi szórakoztatót a nagy erdőn. Ringelspielt vagy Paprika Jancsit, hanem nyári szinházat ? ! Hat mi mindig potyára szijjuk az erdei levegőt ? . . .

*

Jövő héten szeretnék Budapestre felrándulni, tanulmányozni a nagyszerü szabályozási manövert és szemtanuja lenni egy pár palotaczurukkoltatásnak. Vajon kitől, honnan szerez be erre passzust ? Azt mondják, hogy a városháza alatt, vagy a főtrafikon adnak arra kellő utbaigazitást!

IRODALOM.

A **Vasárnapi Ujság** jun. 11-iki száma 24 képpel s a következő tartalommal jelent meg :

Puskin Sándor (árcképpel). Popovics V. Istvántól. Dolgos kis kéz. Költemény Hegedüs I.-tól. Regénytár : A mit nem lehet megvásárolni. Regény. Irta Polevoj N. Oroszból ford. Ambrozovics D. (5 képpel.) Hires asszonyok : Corday Charlotte (képpel). Ezüst tálak. A Kisfaludy társaság által megjutalmazott elbeszélés. Irta Bodrogi Lajos. Erzsébet királyné magyar diszruhája a Nemzeti Muzeumban (képekkel). A bártfai csucsives főtemplom (képekkel) Gyöngyösy L.-tól. Marchand hóditó utja (Marchand őrnagy arcképével.) Amerikai különlegességek. Irta Virter F. A marosvásárhelyi két szobor (a Bem és Kossuth szobor képével.) Uralkodók jövedelmei. Képek Puskin müveihez (képekkel.) Bonheur Róza (arck ppel.) Irodalom és müvészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok.

A V. U. előfizetési ára negyedévre 2 frt, a P. U.-kal együtt 3 frt. — Megrendelhető a Franklin Társ. kiadóhivatalában (Bpest IV. ker. Egyetem-u. 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 kr.

CSARNOK.

A nemezis.

Irta : **Nimen.**

(Folytatás és vége.)

Minden vakmerősége daczára a szerelmes pár meghökkent, midőn Marie előkelő, nemes alakja megjelent az ajtóban. Testhezálló sötét ruhájában, villogó szemeivel, sápadt arczával, bosszuálló kerubhoz hasonlitott. Mereven, szótlanul nezett reájuk.

Kleopátra törte meg a csendet. — Felemelkedett és édeskés, csalfa hangon mondá :

— Minő meglepetes ! Nem vártalak volna ! . . .

— Az elhiszem, — mondá az asszony sötéten — a férjemért jöttem.

— Dolgod van vele ? — kérdé a barátnő, visszanyerve kissé lélekjelenlétét.

— Mit akarsz tőlem — kérdé bosszusan Demeter, meghagytam otthon, hogy ne várjanak . . .

— Tudom, de én nem várhatok tovább és a mi mondandóm van, szeretném ha azt ez az . . . ez az . . . (itt elakadt és szavak utan keresgélt) asszony is hallja. Tagadni meredeken hogy Kleopátra a kedvesed ? — kérdé reszkető hangon, de kihivóan nezve férjére. Tagadod még most is, mikor együtt találtalak a legbizalmasabb téte-á-téte-ben ? . . . Jó barátod falun van és te vigasztalod a szép szirént, vigasztalod 2000 francos karpereczekkel . . .

— Távozz a házamból, tolakodó ! — kiáltott most haragtól reszketve Kleopátra.

— Nem én vagyok az oka, hogy ide betettem a lábamat. Béken foglak hagyni és elkerüllek, de megkövetelem, hogy te is kiméld meg a házamat . . . a férjemet ! — kiáltá

Marie, nem tudva többé, mit beszél . . . Add vissza a ferjemet . . .

— Vidd el — mondá gunyos kaczajjal Kleopátra — meglátjuk, akar-e menni!

Demeter mindeddig hallgatott, most oda lépett feleségéhez és parancsoló hangon mondá:

— Elég legyen Marie, most menjen haza azonnal és várja be, a mig hazaérkezem.

— Jer azonnal!

— Nem — viszonzá erélyesen a férj — később. Egy félbolond asszonynyal nem ülök kocsiba.

Kleopátra diadalmasan mosolygott és sértőn megjegyzé:

— Lásd . . . mondtam neked, hiába küldöm . . . ő nálam marad.

— Oh! — szisszent fel Marie és oly mozdulatot tett, mintha reá akart volna rohanni volt barátnőjére. Kleopátra megijedt Marie tágra nyilt, fenyegető szemeitől. Igy nézhetnek a gyilkosok. És midőn Marie felemelt karral reá akart rohanni, Demeter karjaiban keresett menedéket.

— Védj meg Demeter, védj meg, a feleséged megöl . . .

Félelmében tegezte kedvesét annak neje előtt. Midőn Marie látta, hogy férje védőn terjeszti ki karjait szép kedvese felé, elhagyta ama csepp józan esze is, a mi felett még rendelkezett.

Ha fegyver van kezében, e perczben gyilkol, de finom svédkeztyüs kis keze csak egy törékeny, elefántcsontnyelü, fehér selyem tavaszi napernyőt szorongatott. Ám neki elég volt ez is, vér futotta el szemét és fegyverül használva, megütötte vele az asszonyt. Férje ki akarta csavarni kezéből a napernyőt, de a szenvedélyes asszony kisiklott és addig ütötte-verte Kleopátrát és férjét is, mig az elegáns kis jószág, darabokban hullott a szoba szőnyegére.

Most egyszerre lehült a vére; szégyelte hevességét, de már megtörtént.

— Távozzék — szólt a férje megvető hangon — közöttünk vége mindennek. Nem térek többé haza; meg ma meginditom a válópört.

Marie maga sem tudta, mint ért haza. Hálószobájában leroskadt egy székre és kezeibe temette arczát. Vége, vége tehát mindennek! Mint fogadta meg önmagának, hogy némán fog türni, okosan számitva kezdi meg az aknaharczot és gyülölt vetélytársnőjét az ész és a türelem fegyvereivel fogja megsemmisiteni. Igazságának, jogainak tudatában hidegvérrel fog előhaladni, óvatosan, lesből intézi dolgait, s hogy az ő keze lesz az, mely leleplezi a világ, a társaság nagy fölháborodását, mely nem fogja elnézni a csalást és nem fog megtürni egy asszonyt a maga körében, a ki szerelmét és kegyeit pénzért árulja. Kleopátra ekkor távozni lesz kénytelen Bukarestből nyomorult férjével együtt és Silvanu visszatér kötelességeihez.

Igy gondolta ő ezt ki az elmult éjszakán és most mindennek vége . . . vége . . . Oh! ha sirni tudna, ha meg birna szabadulni ama szorongató érzéstől, mely szivére nehezedik; de könny nem jött szemeibe.

— Távirat érkezett — jelentette a belépő szobaleány. Marie feltépte a boritékot:

»Ne jöjjetek többé, Radianu ma reggel meghalt.«

Marie kiejtette kezéből a táviratot.

— Meg vagy bosszulva Radianu, utólért az átkod. Minek is élt! volna tovább?

KÖZGAZDASÁG

Buzatermelési adatok.

Most a midőn a tavaszi munkálatok országszerte bevégződtek, nem lesz érdektelen egy nemely adatot közzétenni az egyes gabonatermelő állomok buzatermésének eredményéről. Vesszük ez adatokat a földmivelésügyi m. kir. miniszternek azon jelentéséből, melyet a világ 1898 evi gabonatermelése és gabonafogyasztásáról a közelmultban közzétett. E jelentés szerint a buzával bevetett területen a legtöbb államok mutatnak ugyan növekedést, de az oly csekély, hogy alig számbavehető. Terület tekintetében a buzatermő államok közül első helyen állanak az amerikai Egyesült Államok 17.5 millió hektár buzavetéssel, követik ezt a többi államok következő sorrendben,

Európai és ázsiai Orosz birodalom 16.5 Francziaország 7, Keletindia 9, Olaszország 4.5, Magyarország 3, Argentina 2.4, Németország 1.9, Románia 1.5, Bulgária és Kelet-Rumelia 1.2, Kanada 1.1, Ausztria 1, Nagy-Britannia 0.8, Szerbia 0.3, Belgium 0.1, millió hektárral. Ez államok közzül bevitel által egészitik ki szükségletüket Nagy-Britannia, Francziaország, Németország, Ausztria, Olaszország, Belgium, kivitelre pedig a következők termelnek: Oroszország, Magyarország, Románia, Bulgária és Keletrumélia, Szerbia, Kelet-India, Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Argentina.

A bevitelre szoruló államok közül legnagyobb átlagtermése Belgiumnak van, hektárnként 27.8 hltrrel, Nagy-Britannia átlagtermése 26, hlt. leggyengébb termése van Olaszországnak, ahol a hektáronkénti átlag csak 9 hektoliter. A kivitelre is termelő államok közül terméseredmény tekintetében első helyen áll Kanada hektáronkent 18 hl. terméssel. utolsó helyen Argentina 6,8 hlterrel. Magyarország átlagtermése 15.3 hektoliter. mely eredmény semmi esetre sem olyan, hogy várakozásunkat kielégitené.

E jelenség okául a jelentés egyrészt a száraz telet, az egerek és férgek sokaságát, másrészt a junius hó folyamán kitörő viharokat tekinti. Azonban véleményünk szerint á közepes eredmény még egyéb körülménynek is tulajdonitható. Gazdáink daczára azon körülménynek, hogy nemcsak a szaklapok, de társadalmi lapok is minduntalan hangoztatják a gazdálkodási rendszer okszerübb mederbe való terelését, nem hallgatnak a jótanácsra. A talajmüvelés terén ma is ép oly visszásságokkal találkozunk, mint évtizedekkel ezelőtt. A tarlónak ideje-koráni feltörése, az őszi mély szántás, a veteményeknek tavaszi boronálása még mindig csak elvétve található egyes intenzivebb gazdálkodónál. Rendes vetés forgásról a legtöbb gazdaságban mit sem tudnak. A trágyázást helytelenül hajtják végre; mütrágyákat alig használnak, pedig nálunk, a hol a gabonatermelés oly rendkivüli mértékben forsziroztatik, mütragya nélkül existálni alig lehet. A vetőmag megválasztásával semmit sem törődnek: eladják a terménynek javát, a vetésre felhasználják a selejteset. Ápolásról, gyomirtásról szó sincs. Egyszóval oly helytelen irányban folytatódik a termelés, hogy valósággal még csodálkozni lehet a hektáronkénti 15·3 hliternek termésátlag felett.

Földünket a Kánaán földének szeretik nevezni, nem tagadjuk, megérdemli földünk e jelzőt, de azért ne bizakodjunk el benne. — Törekedjünk okszerübb gazdálkodás által a földünkben rejlő tőkét gyümölcsözőbbé tenni s akkor nem lesz nehéz oly átlagtermést elérnünk, mint a minőve! Belgium dicsekedhetik.

A Magyar Agrár és Járadékbank. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint Beck Nándor, a Magyar Agrár- és Járadékbank részvénytársaság igazgatóságában és Matuska Péter a nevezett bank felügyelő bizottságban elfoglalt állásaikról f. hó 12-én lemondtak. Ennek az igazgatóság körében már huzamosabb idő előtt szóbahozott lépésnek inditó oka abban a körülményben rejlik, hogy az Agrár-bank — mint ismeretes — záloglevelek kibocsátásához készül és Beck Nándor, mint a magyar Jelzálog Hitelbank elnök-vezérigazgatója és Matuska Péter, mint ennek a banknak igazgatósági tagja, ebbeli állásaikkal nem tartották összeegyeztethetőnek, hogy oly intézet igazgatóságának, illetve felügyelő bizottságának tagjai maradjanak, a mely a Jelzálog- Hitelbank egyik fő-üzletágát maradandólag vette fel tevékenysége körébe.

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Junius 12. Magyar elsőrendü Öreg nehéz (páronkint 400 kgron felüli 42—42½ kr. Közép (páronkint 300—340 klg. sulyban 42—42½ kr. Fiatal, nehéz (páronként 320 kilogrammon félüli sulyban) 44—45 krig. Fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 44—45 krig. Fiatal könnyü páronkint 250 klgrig terjedő sulyba. 45—46½ kr, Szerbiai: nehéz (páronkint 260 klgr felüli sulyában) 44—45½ krajczárig. közép páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 43½—44½ krajczárig. Könnyü (páronkint 240 klgramig terjedő sulyban) 45—46 krajczárig

Sertéslétszám: 1899. évi Junius 10-én — volt készlet 47.789 darab, 1899 Junius hónap 11-én felhajtatott 1156 drb, 1899 Junius hónap 11-ik napján elszállitatott 1214 drb 1899 Jun hó 12-ik napjára maradt készlet, ben 47.731 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata lanyha.

Budapesti gabonatőzsde.

Jujnus 10.

készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza		kilós	Ár 100 klg. frttól	Ár 100 klg. frtig	kilós	100 kilogramm ára frttól	100 kilogramm ára frtig
Bánsági	ó	76	9.30 —	9.40	80	09.75—	09.900
»	»	77	9.45	9.50	81	00.00—	00.00
»	»	78	9.50	9.60	82	.—.—.—.	—
Tiszavidéki	ó	79	9.65 —	9.75	—	9.35—	9·65
»	»	76	9.20	9.30	80	—.	—00,00
»	«	77	9.35	9.45	81	00.00—	—00
Pestvidéki	ó	78	9.45 —	09.55	82	9.70 —	9.80
»	»	79	9.55	9.65	—	—.—	—.00
»	«	79	9.15	9.25	80	— —.—	.—
Fehérmegyei	ó	76	9.30 —	9.35	81	9.60 —	9.70
»	«	78	9.40	9.50	82	——	.—
»	«	79	9·55 —	9.65	—	——	.—
Bácskai	ó	76	9.10 —	9.20	80	—.—	.
«	«	77	9.25 —	9.35	81	00—	—00—
«		78	—	—	82	0000—	00—
Észak mag		79	—	—	—	—	.—
«		78	—	—	80	—	.—
		79	—	—	81	—	.—

	Min. hekt.-ben	Ár kilógram	
Rozs elsőrendü uj	70—72	7.20	7.35
» másodrendü »	—	7.05	7.20
Árpa takarmánynak »	60—62	6.15	6.3
» égetni való —	62—64	5.80	6.10
» serfőzdei — —	64—66	6.60	7.00
Zab — — — — uj	39—41	5.90	6.10
Tengeri bánsági — uj	—	4.40	4.55
» más nemü »	—	5·—	5·25
	—	—.—	—.
Repcze bánsági	—	4.15	4.45

Nyilt-tér.

Az ezredéves kiállitás orvosi juryje a FERENCZ JÓZSEF keserüviznek valamennyi hasonnemü viz között, egyedül itélte a Nagy Milleniumi Ermet, továbbá egyedül tiszteltetett meg Ő Felsége által egy legmagasabb kitüntetéssel. A Ferencz József keserüvizből mint rendszeres adag egy boros pohárral reggel éhgyomorra véve elégséges.

Villamvilágitási géptelep

ugy mint: egy 16 lóerejü gázmotor, egy dynamo-gép hajtószijjal s az összes hozzávaló keszülékkel, használt de kifogástalan állapotban igen jutanyosan eladó.

Érdeklődők sziveskedjenek a czimért

ECKSTEIN BERNÁT hirdetési irodájához

Budapest, V., Fürdő-utcza 4. sz.

fordulni.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészitésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapir czégnyomással
1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.
Levélboriték czégnyomással
1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghivók.
Eljegyzési kártyák
nagyon olcsón.

Névjegyek	Dombornyomásu galvanizált remek
Tánczrendek	**reklam falragaszok.**
Számlák	Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.
Jegyzékek	Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.
Üzletjegyek	Regények, elbeszélések, költemények.
Körlevelek	Tudományos és szakmunkák előállitása.
Árjegyzékek	Rovatos ivek, tabellák.
Müsorok	Részvények, szelvények.
Zárszámadások	Elsőbbségi kötvények, értékpapirok.
Evi jelentések	Diszesen kiállitott étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.